

Примљено: 13. 1. 2026.

Ф. Г. Ј. З. П. Р. О. Ј. И. Л. О. Г. Е. С. К. О. В. Ц. У.

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Гргов, Саша, Александра
27. 12. 1987. године у Лесковцу

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет у Нишу
Историја
Дипломирани историчар
2006/2007. година
2011. година
7,74

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет у Нишу
Историја
Мастер историчар
2011/2012. година
2012. година
9,75
Историјске, археолошке и класичне науке
Друштвено-економске прилике у Лесковцу 1878 – 1918. године

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет у Нишу
Докторске академске студије Медији и друштво
2021.
140
9,44

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

Женско питање у часопису *Лесковачки гласник* (1921 – 1941)
Др Марија Вујовић, ванр. проф. Филозофског факултета Универзитета у Нишу
НСВ број 8/18-01-006/24-025, 02. 07. 2024. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикана)
Број табела
Број прилога

286
7
11 илустрација, 3 графикана
15
3

који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Grgov, A. (2024). Novinarski žanrovi u nedeljniku „Leskovački glasnik“ 1927. i 1928. godine na temu ženskog prava glasa. <i>CM: Communication and Media</i>, 19(1), 179–197, DOI: 10.5937/cm19-xxxx</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i> Предмет истраживања су новински текстови у недељнику „Лесковачки гласник“ 1927. и 1928. године чија је тема женско право гласа. Истраживање полази од следећих истраживачких питања: „Који су новинарски жанрови били заступљени у недељнику међуратног доба 20. века приликом писања о женском политичком организовању?“ и „Како специфични структурно-композицијски елементи одређеног медијског садржаја могу послужити у циљу очувања постојећег друштвеног поретка?“ Квалитативна анализа садржаја показала је да су сва три жанра из трипартитне поделе новинарских жанрова била заступљена када је реч о теми женског права гласа и да је сваки новински текст служио у циљу очувања постојећег друштвеног поретка.</p>	M24
2	<p>Grgov, A. (2024). Борба за женско право гласа на примеру часописа „Лесковачки гласник“ 1927. и 1928. године. <i>Годишњак за социологију Филозофског факултета у Нишу</i>, 20(32), 57–67. https://doi.org/10.46630/gsoc.32.2024.03</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i> Рад полази од следећих истраживачких питања: „Како су медији представљали женско питање и борбу жена за право гласа у Лесковцу?“ и „На који начин су новине учествовале у грађењу јавног мишљења?“ Квалитативна анализа садржаја је показала да је већина текстова недељника „Лесковачки гласник“ 1927. и 1928. године, посвећених борби жена за право гласа била емотивно обојена. Поткрепљени историјским чињеницама и аргументима, аутори новинских текстова изражавали су став већине јавности да су породица и дом приоритетне дужности жене. Њихови ставови били су усклађени са послератном пропагандом, чији је циљ био да се жена „задржи“ у оквиру приватне сфере.</p>	M52
3	<p>Grgov, A. (2024). Gender Representation on Postcards of the Inter-war Era. <i>Media Studies and Applied Ethics</i>, 5(1), 97–109. https://msae.rs/index.php/home/article/view/112</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i> Истраживачка питања од којих полазимо у овом раду су: „Шта разгледнице откривају о родним односима у међуратном периоду 20. века?“ и: „Како медијска култура, уз помоћ визуелног израза, учествује у конструисању и одржавању друштвеног поретка?“ Квалитативна анализа садржаја показала је да родна репрезентација на разгледницама међуратног доба сведочи тежњи међуратне политике да очува типичну патријархалну представу о жени. Ови штампани медији су драгоцене сведочанства патријархалне идеологије и субординације жена која је представљена као природна, премда је културни конструкт. Медијска култура, уз помоћ визуелног израза, ствара оквир у коме ће прималац медијског садржаја перципирати, интерпретирати и формирати мишљење.</p>	M52

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА **НЕ**

С обзиром на то да је **кандидаткиња Александра Гргов** положила све испите предвиђене студијским програмом, да јој је одобрена тема докторске дисертације и да је уредно предала израђену дисертацију у складу са свим упутствима и правилима која прописују Закон о високом образовању, као и статуту Универзитета и Филозофског факултета, те да има најмање један рад који је у непосредној вези са садржајем докторске дисертације, у којем је не само први него и самостални аутор, објављен у часопису са листе категорисаних часописа министарства надлежног за науку, као и доказ да је првопотписани аутор рада објављеног у часопису који издаје Универзитет у Нишу или неки од његових факултета, **утврђује се да кандидаткиња Александра Гргов испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације.**

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација *Женско питање у часопису Лесковачки гласник (1921 – 1941)* обухвата седам целина.

У уводу је, као општи циљ научног истраживања, кандидаткиња истакла начин на који је репрезентовано женско питање у часопису *Лесковачки гласник*, стављајући дискурс часописа у друштвени и историјски контекст. Специфичним циљевима утврђено је у којој мери је женско питање било заступљено у текстовима часописа, да ли су жене стереотипно репрезентоване у текстовима и на који начин је то учињено. У том циљу примењена је општенаучна метода.

У теоријском делу дисертације разграничени су појмови *женско питање* и *феминизам*, са освртом на женско питање кроз историју и постулате четири таласа феминизма. Репрезентација и дискурзивна моћ медија представљени су у посебном поглављу, у којем се, након објашњења појма репрезентације као конструкције значења, анализа преусмерава на репрезентацију у медијском простору и репрезентацију рода у медијима, из чега се као закључак намеће да су дискурс и медији важни конструкти друштвене реалности.

У оквиру друштвено-историјског контекста полази се од прегледа најзначајних дешавања на светској политичкој сцени, као и на простору Србије и Лесковца између два светска рата. Утврђено је да је женско питање уско повезано са политичким догађајима одређеног подручја, јер су могућности за еманципацију и јавно деловање жена директно условљене доминантним идеологијама, друштвеним вредностима и степеном демократије једног друштва. Посебну вредност истраживања пружа обимна и разноврсна литература, која обухвата домаће и стране ауторе из области комуникологије, културологије, социологије и историје. Осим научне литературе у библиографију је уврштена и разноврсна музејска грађа, што је допринело потпунијем увиду у тему истраживања.

У оквиру методолошког дела објашњен је друштвени, културни и локални значај часописа *Лесковачки гласник*.

Фокус на трговину и индустрију, као и економска зависност од имућних слојева друштва, указује на специфичан социоекономски контекст у којем је лист функционисао. Ова зависност могла је утицати на политику редакције и избор тема, али је истовремено осигурала континуитет излагања листа. Посебан аспект часописа огледа се и у промоцији уметности, културе и савремених приступа медицине. Разноврсност обрађених тема потврђује да је *Лесковачки гласник* био више од информативне штампе, због чега, како закључује кандидаткиња, представља кључни извор за разумевање друштвених, економских и културних прилика у Лесковцу међуратног доба.

За анализу текстова коришћена је квалитативна анализа садржаја, док је квантитативном методом утврђен обим заступљености садржаја који за тему имају женско питање у *Лесковачком гласнику*. За потребе истраживања посебно су издвојени текстови у којима су жене помињане у различитим контекстима, као и текстови који се директно баве женским питањем. Подељени су по табелама на исти начин – према врсти стереотипа и контексту извештавања, док посебан одељак чине рекламни садржаји. Резултати истраживања су показали да од 175 анализираних текстова жене су у 74 % текстова представљене стереотипно. Класификацијом стереотипа на отворене, прикривене и изазване, омогућено је дубље сагледавање начина на који је жена била репрезентована у медијском простору. Комбиновањем типова стереотипа и позитивног, негативног или неутралног контекста у којем су они пласирани, успостављен је аналитички оквир који омогућава свеобухватно тумачење начина на који су жене као идентитетска категорија представљане у међуратној локалној штампи. Оваквим приступом добијен је увид у доминантне културолошке и идеолошке обрасце тог времена. У циљу бољег разумевања образаца представљања жена у текстовима *Лесковачког гласника*, извршена је анализа заступљености различитих женских улога и атрибута, полазећи од класификације коју нуди Бранковић (2009). Истраживање је показало да је репрезентација жена у *Лесковачком гласнику* била стереотипна, обликована патријархалном културом, што указује на ограничену видљивост жена као самосталних и друштвено активних појединаца.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Кандидаткиња је у потпуности остварила циљеве дефинисане у пријави докторске дисертације. Анализирани су текстови *Лесковачког гласника*, листу за трговину, занате, пољопривреду, просвету и друштвени живот у периоду од 1921. године до 1941. године, у којима су жене помињане у различитим контекстима, а на основу којих се могао стећи увид о положају жена у друштву и начину репрезентације женског питања.

У оквиру истраживања постављени су следећи циљеви: утврдити начин на који је репрезентовано женско питање у часопису *Лесковачки гласник*, стављајући дискурс часописа у друштвени и историјски контекст, у којој мери је женско питање било заступљено у текстовима часописа, да ли су жене стереотипно репрезентоване у текстовима и на који начин је то учињено.

Наведени циљеви у потпуности су остварени позивањем на релевантне теоретичаре и кроз емпиријски рад. Добијени налази у значајној мери кореспондирају са формулисаним истраживачким питањима, док је одабран методолошки оквир у потпуности примерен предмету и истраживачким циљевима. Дисертација представља значајан допринос бољем разумевању медијске репрезентације женског питања у међуратном периоду проширујући постојећа знања из области националне и локалне историје и културолошких и комуниколошких наука.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Докторска дисертација кандидаткиње Александре Гргов прво је обимније истраживање женског питања у подручју Лесковца између два светска рата, анализирано са комуниколошког аспекта.

Научни допринос дисертације је вишеструк. Посебан значај ове студије огледа се у деконструкцији медијске репрезентације женског питања у недељнику *Лесковачки гласник*, као и у деконструкцији стереотипних приказивања жена, женског питања и доминантног патријархалног дискурса у периоду од 1921. године до 1941. године. Кандидаткиња је указала на значај друштвено-историјског контекста, истичући како су политички, економски и културни услови међуратног периода утицали на положај жена и начин њиховог представљања у медијима.

Резултати анализе текстова класификованих према доминантним стереотипима и контексту извештавања доприносе бољем разумевању положаја жена у међуратном периоду, откривајући разноврсне облике дискриминације. Поменути налази могу послужити као полазиште за даља истраживања у области родних студија, медијских анализа и женског питања на локалном и националном нивоу. У светлу оживљавања традиционалних патријархалних институција у многим деловима света и присутности дискриминације жена различитим аспектима друштвеног живота, резултати овог истраживања истичу потребу за новим истраживањима и деконструкцијом сваке појаве која у себи крије стереотипност.

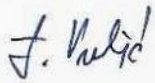

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Анализирајући досадашњи успех кандидаткиње, комисија закључује да је истраживање спроведено на самосталан и оригиналан начин. Истраживање одликује висок ниво методолошке доследности и критичког приступа. Кандидаткиња је прецизно презентовала резултате истраживања, пружајући значајан научни допринос кроз нов увид у медијску конструкцију женског питања на локалном и националном нивоу, истовремено постављајући темељ за будућа истраживања у овој области.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Након детаљног прегледа докторске дисертације под називом *Женско питање у часопису Лесковачки гласник (1921 – 1941)* кандидата **Александра Гргов**, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације констатује да је рад написан у складу са свим захтевима који се односе на стандарде научно-истраживачког рада. Дисертација у потпуности испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, стандардима, правилницима и Статутом Филозофског факултета. Кандидаткиња је успешно спровела истраживање које је резултирало оригиналним научним доприносима у области културолошких наука и комунологије. На основу наведеног, Комисија предлаже **Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу и Научно-стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу** да се докторска дисертација под називом *Женско питање у часопису Лесковачки гласник (1921 – 1941)* кандидата **Александра Гргов** прихвати, изложи на увид јавности и одобри њена јавна одбрана.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије		818-01-12/25-26	
Датум именовања Комисије		4. 12. 2025.	
Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Татјана Вулић, редовни професор	председник	
	Комунологија језик и студије медија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Марија Вујовић, ванредни професор	ментор, члан	
	Комунологија језик и студије медија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Марта Митровић, доцент	члан	
	Комунологија језик и студије медија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
4.	Др Сања Домазет, редовни професор	члан	
	Медијске студије и новинарство (Научна област)	Факултет политичких наука у Београду (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:
.....